

от сливенско..."⁷

Затова, съвсем целенасочено, при нашето теренно обхождане в Добруджа през 2005 г. бяха посетени селища от днешните най-североизточни български земи от общините Добрич и Генерал Тошево, набелязани при предварителните ни проучвания. Неслучайно там се получи очакваната разностранна, а като се има предвид времевата отдалеченост от цитираните събития, често пъти удивително детайлна информация. Ценното в събраните селищни и преди всичко родови предания се явява не само знанието за произхода на рода, но и това за някои елементи при организацията на самия преход; за маршрута; поредното потвърждение за напълно преднамереното поведение от страна на турската държава и мотивацията на властите за това.

В предание от с. Смолница, общ. Добрич се твърди, че началото на преселването им става след Дибичово време. "От Елена са тръгнали нашия род. Било пролетно време, казваше дядо. Отишли до къде са ходили и са дало такъва заповед - да се връщат назад и дядо ми като върели се така край морето, ний на туй казвахме голя, не знаейми море како е. Като вървели и като са стигнали до туй село Каранасуп /Каранасуф - б.м./- то било турци. Изляла една заптия и спряла народа, който с каруци и с каквото са били там им казал: "А бе хора добри тукачка останете- има пасища, има земя, кой колкото мой да работи, да оре, да се храни. Останете тука!" Много хора са се върнали ама и много хора останали. От Елена бил тамъзлъка..."⁸

При съществуващата дистанция- повече от век и половина, ни беше предварително ясно, че е невероятно трудно, почти невъзможно, да се стигне до задоволителни статистически сведения за броя и съотношението на онази част от българите, придошли от Горна Тракия, от поречието на Тунджа и черноморското крайбрежие, част от балканските селища. Според някои историци само след 1829 г. повече от 100-хилядно българско население напуска родните си места и създава преселнически колонии предимно във Влахия и Южна Бесарабия.⁹

Несъмнено, за изчерпателен поглед върху темата е повече от наложителна и съответната работата в архивите на Южна Русия, Румъния, Молдова, Турция и пр., както и в селища, създадени от българските преселници в първите три от цитираните държави.

Същевременно едно макар непродължително изследване в предварително набелязаните селища в Добричка област ни убеди, че все още може да се получи